

MARCUS AURELIUS TERCÜMESİ HAKKINDA HAMMER'İN II. MAHMUD'A BİR MEKTUBU

Doçent Dr. ŞERAFETTİN TURAN

Bundan birkaç yıl önce, gene bu sütunlarda, J. Hammer Purgstall'ın, *Geschichte der Osmanichen Dichtkunst* (Osmanlı Şairleri Tarihi) adlı eserini ithaf için İL Mahmud'a yazdığı bir mektupla birlikte, aynı mesele ile ilgili "2" arşiv vesikasını yayınlamıştık¹. Topkapı Sarayı Müzesi Arşivinde çalışmalarımız sırasında, ünlü müsteşrikin II. Mahmud'a gönderdiği başka bir mektuba rastladık. Batı kültürünün ana kitaplarının şark dilerine tercüme edilmesinin önemini belirtmesi bakımından oldukça enteresan bir mâhiyet taşıyan bu mektubu da yayınlamayı uygun gördük.

Topkapı Müzesi Arşivinde, E. 3198 No. da kayıtlı bulunan bu mektup, 52 x 65 cm. eb'adında büyük bir kâğıda, silik bir mürekkeple yazılmış olup-imza kısmı hâiq- "17" satırından ibarettir. Arka yüzünde de armayı andırır yazısız bir damga bulunmaktadır.

Hammer, bu mektubu ile, farsçaya tercüme ettiği Marcus Antonin'in eserini, "sâhib-i devrân u 'asr olan bir sâhib-kîrân-ı a'âlî-şân" diye tefsif ettiği II. Mahmud'a takdim etmektedir. Bilindiği gibi, "Filozof" unvâniyle anılan Roma İmparatoru Marcus Aurelius, Antoninus (121-180. Kayserliği: 161-180), stoik felsefenin mümessillerinden biri olup, grekçe yazmış olduğu "12" kitaptan müteşekkil "Les Pense'es" (*Tefekkürât*) adlı eseriyle şöhret bulmuştur. Hammer, Marcus Aurelius'un bu eserinin, "ahlâk-ârâ ve âbâd-pîrâ bir kitâb-ı hikmet intiha" olup, felsefi fikirler bakımından değerli olduğu kadar, hükümdarlar için, bir "kaide, kanun"; mücâhidler için bir "hamâ'il" ve "siyâset ve 'ilm-i yakîn" hususunda bir "bâzû-bend" mâhiyetinde olduğunu belirtmektedir. Gene onun kanaatince, Mâverdî'nin (Ölümü: 1058) *Ahkâmû's-Sultaniyye'sî*², Suhreverdî'nin Risâle'sî³ ve İbn Haldun'un *Mukaddime'sî* İslâm dünyası için nasıl büyük bir önem taşıyorsa, Marcus Aurelius'un *Tefekkürât'* da batı dünyası için tipki onlar gibi bir "nasîhat-nâme-i mülük ve kanûn-nâme-i

¹ Bayvekâlet Arşivinde Hammer'e âit Vesikalalar, A. Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, C. XI, Sa. 1 (1953), s. 157-160

² Nşr. R. Enger, Bonn 1853; Kahire 1298, 1324, 1327.

³ Hammer'in, açıkça adını yazmayıp "Risâle-i Suhreverdiyye" diye kaydettiği bu eser, herhalde meşhur süfi Şîhâbü'd-dîn Ebû Hafs Ömer b. Abdullah Suhreverdî (1145-1234) nin bir risalesi olsa gerektir. Onun tasavvufa âit 'Avârifü'l- Ma'ârif'den başka, Gerek felsefesine karşı polemik bir karakter taşıyan *Kesfû'n-nesâ'ihiH-îmâniyye ve kesfûH-fezâ'ihi'l-Tunâniyye* adlı bir eseri daha olduğu bilinmekte ise de (S. Van Der Bergh, *al-Suhravardî, El.*), bunların hiç biri *Ahkâmû's-Sultâniyye* veya İbn Haldun Mukaddimesi -mâhiyetinde olmadığına göre, Hammer'in, müellifin hangi risalesini kasdettiği anlaşılımamaktadır.

sülük" mertebesindedir ve bu yüzden de çeşitli Avrupa dillerine tercüme edilmiştir.

İşte Hammer, o zamana kadar şark dillerine tercüme edilmemiş olan *Tefekkirâtı*, yunanca asılidan fasih bir dille farsçaya (zebâñ-ı derî) çevirmiş ve bu tercüme 1831 de basılmıştı.⁴ Değerli müsteşrik, bu tercümeyi II. Mahmud'a takdim ederken, onu niçin türkçeye değil de farsçaya çevirmiştir olduğunu da izah etmektedir : Zira, şark dilleri, yâni türkçe, arapça ve farsça arasında, almancaya en yakın hattâ onunla aynı guruptan (Hindu-Avrupaî) bulunan farsça olduğundan, o, tercüme için kendi diline en yakın olan farsçayı seçmiştir. Esasen Hammer, garp kültürünün bir mahsülü olan Marcus Aurelius'un eserini şarka mal etmeğine edindiğinden, tercüme için seçtiği şark dili ona göre ikinci derecede bir önem taşımaktadır. Gerçekten, mektubunun başında temas ettiği bazı noktalar, mâhiyet itibariyle mektubun en ehemmiyetli kısmını teşkil etmektedir. Hammer, Abbasî Halifesi Hârûnurreşîd ve Me'mûn devirlerinde, bazı yunan hükümdâr ve ulemasının eserlerinin rumca ve súryaniceden arapçaya tercüme edildiğine işaretle⁵, bin yıldan beri tercüme faaliyetinin terkedildiğini, yâni şarkın, garp kültür mahsullerinden mahrum kaldığını belirtmekte ve kendisinin, adetâ bu çığırı yeniden açmak istercesine, Marcus Aurelius'u tercüme ettiğini söylemektedir. Hammer'in, "nakd-i mevfür" sarf ederek padişaha takdim etmek için nesâ'lîkle yazdırdığı bu tercümesi karşılığında II. Mahmud'dan hayli büyük bir "ih-sân" aldığı şüphesiz olmakla beraber, neyazık ki giriştiği tecüme faaliyeti memleket içinde gene uzun yıllar taraftar bulamamış ve batı klâsiklerinin bir program dahilinde doğrudan doğruya ana dile tercüme edilmesi işi, ancak Cumhuriyet devrinde mümkün olabilmiştir.

Mektubun sonundaki kayıttan, Hammer'in bunu , H. 1249 senesinin zikretmediği bir ayının 29. günü Viyana (Viyen) da yazdığı anlaşılmaktadır. Ay adının bir unutkanlık neticesinde yazılmadığı şüphesizdir. Fakat diğer taraftan o, mektubunda "tesâviy-i leyî ü nehâr" (21 Mart) dan bahsetmekte ve Marcus Aurelius tercümesini, yaklaşan "rûz-ı Hızır" (5 Mayıs) tebriki için takdim ettiğini söylemektedir. Buna göre mektubun, 21 Martla 5 Mayıs arasına rastlayan bir hicrî ayın 29.unda yazılmış olması icap eder. H. 1249 un başlangıcı, yâni 1 Muharrem 1249, M. 21 Nisan 1833e tekabül ettiğinden, 29 Muharrem tarihi, 1833 rûz-ı Hızır'ını aşmaktadır. Bundan dolayı mektubun, 1834 rûz-ı Hızır'ından önce, yâni 29 Zilkâde 1249—M. 9 Nisan 1834 de yazdığını kabul etmek gerekmektedir .

⁴ Übersetzung MARKUS ANTONINUS ins Persische, Leipzig-Hartleben, 1831. Hammer de, hatırlatında, bu tercümenin 1831 yılı sonlarında tamamlandığından bahsetmektedir : J. Freiherr von Hammer Purgstall, "Erinnerungen aus meinem Leben". Bearbeitet von Reinhart Bachofen von Echt, Wien und Leipzig 1940, s. 296.

⁵ Abbasiler zamanında girişilen bu tercüme faaliyeti için bk: Corci Zeydân (trc. Zeki Megâmiz), *Medeniyet-i İslâmiyye Tarihi*, c. III, İstanbul 1329, s. 275-348.

Şevketlû, haşmetlû, şehâmetlû, kerâmetlû, mehâbetlû, mürüvvetlû, merhâmetlû Pâdişâh-1 a'âlî-câh şehinşâh-1 'âlem-penâh, sultân'u'l-berreyn ve'1-bahreyn, hâmîü'l-Harameyni's-şerîfeyn, kayserü'l-ekâsire ve's-selâtîn Hâlîfetü'l-kayâsîre ve'1-havakîn, kâmi'-i perde-i fânûs'-i fesâd, câmi'-i kanûn-nâme-i nâmûs u cihâd, Sultan ibni's-sultân Sultân Mahmûdu's-sânî, a'iîî Mahmûdu'l-Gaznevîyi's-sânî, e'aze'llâhu te'âla ke'mislu şeb '11-mesânî, dâver-i kerem-perver, dâver-i ni'met (. . ?) server-i 'ilm ü hüner, rehber-i hâver u bâver, cihân-gîr ü cihân-dâr, cihân-sitân u cihân-şîâr, husrev-i Mahmûd-hîsâl, hîdîv-i cünûd-ı deryâ-misâl, veliyyü'n-nî'am kerîmû's-şiyem sultânını hazretleri :

Hâkipây-i serîr-i ümem-masîr-i husrevânelerine 'arz-ı-hâl-i çâker-i sadakat-kusterleridir ki: Bu bende-i 'ubûdiyyet-besté, otuz seneden beru sarf-ı sa'y-i tanım ve bezl-i cehd-i niâlâ-kelâm ile vekayi'-nûvisân-ı Devlet-i 'Aliye ve sâ'ir müverrihân-ı Devlet-i 'Osmaniyye kütübünden ve Defter-hânehây-ı Venedik ve Bec'de mahfuz olan tahrîfrât ve mekâtibât ve kâ'imât ve mu'âhedâttan te'lif ve tasnif olunan lisân-ı Alaman'da dokuz cild-i kebîr ve Venedik'de tab' olunan terceme-i italyan'da otuz altı cild-i sağır-den mücessem olan "Târîh-i Âl-i 'Osman"¹, el-hamdu'lil-meliki'l-allâm resîde-i hayr-encâm itdikden sonra, hâtır-ı fâtır-ı bendegâneye hutur ve 'ubûr itdi ki: Hükemây-i Yunânîyûn ve ülemây-i Rûmîyûn musannifât-ı fetânet-simâtlarının ba'zısı eyyâm-ı meymenet-irtisâm-ı hilâfet-i Hârûn² ve Me'mûn³ da ve sonra "Resâ'ilu Ihvâm's-safâ"⁴ da, lugât-ı Rûm ve Süryân'dan lugât-ı 'Arabi'ye terceme olunmuş ise de, ol zamandan beru der-hî-hilâl elf sâl, düstûr-ı edeb ü riyazet ve düstûr-ı hikmet ü riyaset olan erbâb-ı .ülü-1-bâbm tasnîf-gerde itdikleri külliyyât ve cüz'iyâtdan hiç birisinin tercemesi elsine-i maşrîkîyyede cilve-ger-i manassa-i zuhur itmediğinden nâşî, o makûle bir kitâb-ı müstetâbm tercemesi sevâb-dîde-i erbâb-ı re'y ü 'irfan ve pesen-dîde-i eshâb-ı îkân u iz'ân olmak melhûzîle, Imparator-ı Romiyîn Markos Antonîn, meşhûr-terîn-i kayâsire-i eşhere-i mütesâbîkin ve bihterîn-i felâsefe-i revâkiye-i mütekaddimîn, vâhid-i 'allâme-i 'ülemây-i mütedakkîkîn ve ferîd-i fehhâme-i 'urefây-ı mütebah-hirîn olub, kitâb-ı vesâsây-ı bî-misâl ve suhenân-ı bî-zevâllerinin mazmûn-ı hümâyûnu ahlâk-ârâ ve âdâb-pîrâ bir kitâb-ı hikmet-intihâ ve tehzîb-i ahlâk ve tertîb-i sülûk-ı bâ-halâ'ık u hallâk bâbmda şöhret-gîr-i âfak ve dest-âvîz-i felâsefe-i revâk, kanûn-ı pâdişâhân-ı mütekaddimîn ve kâide-i şehriyârân-ı müte'ahhirîn, hamâ'il-i guzât-ı devlet ü dîn ve bâzû-bend-i

¹ Abbasî Halifesi Harûnur'-Reşîd (786-809).

² Me'mûn (813-833).

³ Bağdad'das IV. H. asrin ortalarında (M. X. asrin ikinci yarısı) felsefe ile iştigâl etmek üzere "Ihvânu's-safâ" adında bir cemiyet kurulmuştur. Üyeleri arasında Mukaddesi, Ebûl-Hasan Ali Zincânî, Ebû Ahmed Mihricânî, Avfî ve Zeyd b. Rîfâ'e gibi tanınmış bilginlerin bulunduğu bu cemiyet mensupları, etütlərini *Resâ'ilu Ihvâm's-safâ* unvanı altında "50" risaleden müteşekkil bir kitapta toplamışlardır (bk.: Corci Zeydan, adı geçen eser, C. III, s. 355 vd.)

şâhid-i siyâset-i 'ilm ü yakın olup, ol mevâ'ız-i nefise Avrupa milâllerinde ke'mislu Ahkâmî's-Sultâniyye ve Risâle-i Suhreverdiyye ve Mukaddime-i Haldûniyye, nasîhat-nâme-i mülük ve kanûn-nâme-i sülük mertebesinde olan bu kitâb-ı müstetâbm levâyîh-ı vâridât-ı nesâyihi seniyyesi vird-i zebân-ı kelim ü sultân ve sezâvâr-ı gûş-ı fehîm ü hâkân olan bir gûş-vâr-ı bî-kerân, ma'mûre-i cihanda gûyâ küt-ı revân ve misl-i susde zebân-ı firengistâmn elsine-i mu'teberesinde, a'nî Ingiliz ve Fransız ve Portegiz ve Hispan⁴ ve Alman ve Îsveç ve Leh ve Rus ve Felemeng lisânlarında terceme olunmuş bulunmağla, bu şîrîn-güzîn vesâyây-ı Markos Antonîn'i şebistân-ı asliy-i lisân-ı Yunânîden cümle-i elsine-i Maşrikiyyeden lisân-ı Alaman ile en karîb ve hîsm olan zebân-ı Derî sadr-ı sofrasına iclâl ve sarây-ı elsine-i garbiyyeden Has-oday-ı elsine-i Maşrikiyyeye idhâl olunup, bu kâ'be-i mestûre-i vesâyây-ı liikmiyye ve edebiyye sa'y-ı mebrûr ve nakd-i mevfür sarf olunarak kisve-i nev-terâşîde-i nesta'lîk-i hvâb-ı îcâde ile mes-tur olduğu cumhûr-ı erbâb-ı 'ulûm ve eshâb-ı umur u rüsum nezdinde bir hîdmet-i meşkûr olduğundan ma'ada, bu terceme-i bendegâne, mevlûd-ı devlct-mevcûdları sâhib-i 'izzet-mâye-i sâñî 'aşer ve lâ-siyyemâ vücûd-ı cûd-endûdları sâhib-i devrân u 'asr olan bir sâhib-kirân-ı a'âlîşân zamân-ı sa'âdet-iktirânlarma müsadif ve müteradif ve zât-ı Mahmûd sıfatları, be-meâl-1 hâtime-i terceme "el-mahmûd fi külli hâl", bir pâdişâh-1 fetânet-âgâh ve şehînşâh-1 şevket-câygâh olduğu hasebiyle, işbu 'arz-1-hâl'ı 'ubû-diyyet-hîsâl imlâ ve tastır ve terceme-i mezkûreden bir nûsha pây-ı serîr-i devlet-masîrlarne bâ-huzû' ve huşu' takdimine ictirâ' ve tecsîr kîlmub hamden-sümme-hamden, bu zamân-ı yümn-iktirânda çarh-ı devvâr resîde-i menzil-i bahar ve tesâviy-i leyî ü nehâr be-dîdâr olub, be-takrîb-i rûz-ı sa'âdet-bürûz-ı hazret-i Hîzîr ki müferrih-i mevâlîd-i ccsâm, müfettih-i mekâlid-i tebâyi'-i enam, müceddid-i kisve-i eşcâr ve mürevvih-i müşey-yed-i kâide-i aktar u burûcdur, be-fazl-ı fehvây-ı garrây-ı fazlî: "Hîzîr himmet idüb olub bekârî -İtdi gûy-i murada irşadî", bu rûz-ı fîrûz tebriki için, terceme-i kitâb-ı garrâ, misl-i varaka-i hazrâ, be-mazmûn-ı goftegî: "Pây-i milhî-râ pîş-i taht-ı Süleyman âvurden 'ayb est ve likin hüner est der-mûr", bu tuhfe-i pür-kusûr bir âvurde-i huzûr-ı lâmi'ü'n-nûr vâcibü's-sürûr-ı şehînşâhî kilindi. Allâhu sübâhane ve te'âlâ, şevketlû, haşmetlû, kerâmetlû Pâdişâh-1 melek-sipâh ve hünkâr-1 felek-destgâh hazretlerinin menba'-ı cûd olan vücûd-ı hayr-endûdlarm âfât-ı gûnâgûn-ı dehrden ve belây-i bukalemûn-ı 'asrdan masun ve "ke'l-Misra 'an âfeti fîra'ûn" müberrâ ve mahsûn eyliye. Âmîn, bî'hürmeti Rabbi'l-mûrselin. Fi medîne-i Viyen, reşk-endâz-ı Şîrâz ve Kazvîn: yevm-i tâsi' ve 'îşrîn sene tis'a ve erba'in ve mi'eteyn ve elf.

Bende

Yosef Hammer

Müsteşâr-ı Saltanat-ı İmparatoriyye

Ser-tercûrnân-ı Devlet-i Nemse

Sâhib-i hamse-i nişânhây-ı düvel-i mu'tebere

Hem-nişîn-ı Medâris-i selâsin-i Mağribiyye ve Maşrikiyye

4 İspanyolca.

PROF. ORHAN BURİAN

(1914-1953)

BİBLİYOGRAFYASI

Hazırlıyan : SAMÎ N. ÖZERDİM

Ö N S Ö Z

1. Prof. Orhan Burian'm kısa fakat verimli ömrü boyunca yayınladığı yazıların bibliyografyasını; ölümünden hemen sonra derliyerek *Devrim Gençliği* dergisinin 12, 13 ve 14-15. sayılarında (Haziran, Ağustos, Eylül 1953) yayınlamıştı. O zaman pek çok dizgi yanlışları ile ve başka bir tertip içinde çıkan bu bibliyografyayı yeniden ele aldık, yeniden tertipleddik; Prof. O. Burian'm yıllarca profesörlük ettiği Fakültenin dergisinde, bir defada yayınlamayı uygun gördük.

2. Bibliyografa iki bölümdür. I. Bölümde O. Burian'm kitap halindeki eserleri; II. Bölümde ise dergilerde (ve bir sözlükte) yayınlanmış yazıları gösterilmiştir. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi* ile *Belleten* (Türk Tarih Kurumu) de çıkan yazılarının ayrı baskıları yapılmışsa da bunları da II. Bölüme aldık.

Kitap ve yazı başlıklarını italikle dizilmiştir. Yazıların yan başlıklarını, asıl başlıklarla karışmaması için, düz harflerle bıraktık. Tercüme yazılarında da yazar adı ile yazının aslındaki başlığı yine düz harflerle dizilmiştir.

Yazı başlıklarından sonra derginin adı (düz harflerle), cilt sayısı (romen rakamları ile), numarası, tarihi, yazının bulunduğu sayfaları gösteren sayılar sıralanmıştır. Yazının takma adla, imzasız olarak çıktığını belirten, iktibasları işaret eden v.b. notları da küçyenin sonunda köşeli parantez içinde verdik.

Tertibimizde tarih sırası dikkate alınmıştır. Her yıl yayınladığı yazılar verilirken dergilerin adlarına göre alfabetik sıra gözetilmiştir. Böylece, bir yıl içinde bir dergide çıkan yazılar bir araya getirilmiştir.

3. Ölümünden sonra tekrar edilen veya yeniden bulunup yayınlanan yazıları da bu bibliyografyaya alınmıştır. *Ufuklar* adı ile kurduğu, ölümünden sonra *Yeni Ufuklar* adı ile devam ettirilen dergi, onun yazılarına sık sık yer vermektedir. Biz 1957 yılı sonunu sınır olarak aldık.

4. Bu bibliyografyanın tam olduğunu iddia edemeyiz. Zira, bilhassa *Yücel* dergisinde imzasız veya "Yücel" imzası ile çıkmış yazıları bulduğunu tahmin etmek ihtiyatlılık olur. Yakınlarının ve yakın arkadaşlarının bunları ortaya çıkarmasını bekliyoruz. Yabancı dergilerde çıkan yazıları arasında göremediklerimiz bulunduğu da sanıyoruz.

Bibliyografyanın yeniden yayınlanması, aziz hâtirasını anmamıza vesile verdi.

I. KİTAP HALİNDEKİ ESERLERİ

1938

Byron ve Türkler. Ankara 1938 Recep Ulusoğlu Basımevi. 22 S.
 "Cumhuriyet Halk Partisi Yayıncılık. Konferanslar. Seri: 1. Kitap: 12"
 [Ankara Halkevi'nde 18.5.1938 de verilmiş konferans]

Mütarekeden sonrakiler. 1918-1938 İstanbul 1938 Çituri Biraderler Basımevi.
 214 S.

"Yücel Kitapları: IX"

[Behçet Kemal Çağlar ve Halûk Y. Şehsuvaroğlu ile birlikte tertiplenmiş şiir antolojisi. Daha önce Yücel'de formalar halinde ek olarak verilmiştir. Başta: *Mütarekeden sonrakiler*, s. 2; sonda, üç imzalı: *Bitirirken*; s. 213]

RABINDRANATH TAGORE: *Bahçivan.* İstanbul 1938 Çituris Biraderler Matbaası. 62 S. Dağıtma yeri: İkbal Kütüphanesi.

"Yücel Kitapları: 10"

1940

W. SHAKESPEARE: *Othello.* İstanbul 1940 Becid Basımevi. 302 S. Yücel Yayınevi.

"özokur kitapları: 1"

[Tercümeden önce: *Shakespeare*, s. IX-XIV; *Shakespeare devrinde tiyatro*, s. XV-XVI; *Othello* s. XVII-XX; tercümeden sonra : *Notlar*, s. 201-203]

J. M. SYNGE: *Denize giden atlılar.* İstanbul 1940 Maarif Matbaası. 18 S.
 "Maarif Vekilliği Devlet Konservatuvarı Neşriyatı: 4"

[Önsöz'ünü Suut Kemal Yetkin'in yazdığı bu üç perdelik komedi 1942 de Yücel dergisinde çıkmıştır. Bakınız: II. Dergilerde çıkmış yazıları: 1942. Önsöz, seriye dairdir.]

1943

W. SHAKESPEARE: *Beğendiğiniz gibi.* Ankara 1943 Maarif Matbaası. 134 S.
 "Dünya Edebiyatından Tercümeler. İngiliz Klâsikleri: 4"*

W. SHAKESPEARE : *Othello.* Ankara 1943 Maarif Matbaası. 166 S.
 "Dünya Edebiyatından Tercümeler. İngiliz Klâsikleri: 3"*

[1940 ta basılan "Othello"nun ikinci baskısı sayılmalıdır.]

1944

J. M. BARRIE : *Kabahat kendimizde .* İstanbul 1944 Maarif Basımevi. 171 S.
 "Maarif Vekilliği Devlet Konservatuvarı Neşriyatı: 15"
 [Başta: *James Matthevo Barrie*, s. 1-3]

W. SHAKESPEARE : *Atinalı Tinion.* Ankara 1944 Maarif Matbaası. 121 S.
 "Dünya Edebiyatından Tercümeler. İngiliz Klâsikleri: 31"*

W. SHAKESPEARE .*Hamlet*. Ankara 1944 Maarif Matbaası. 179 S. "Dünya Edebiyatından Tercümeler. İngiliz Klâsikleri: 11"*

1945

ALDOUX HUXLEY : *Teni dünya*. Ankara 1945 Millî Eğitim Basımevi. 334 S. "Dünya Edebiyatından Tercümeler. Yeni İngiliz Edebiyatı: 2"*

EUGENE O'NEIL : *Karaağaçlar Altında*. Ankara 1945 Maarif Matbaası. 100 S. "Maarif Bakanlığı Devlet Konservatuvarı Yayınları: 22"

SHAKESPEARE: *Hamlet*. Ankara 1945 Millî Eğitim Basımevi. XXXI+202 S. "Okul Klâsikleri: 3"*

[Tercümeden önce: *William Shakespeare 1554—1616*, s. IX-XXV; *Hamlet*, s. XXVI-XXIX; *Shakespeare ve Hamlet hakkında*, s. XXX-XXXIX]

1946

Kurtuluştan sonrakiler. 2. Basım. İstanbul 1946 Pulhan Matbaası. XXXI+340 S. Yücel Yayınevi.

"Herokur Kitapları: 3"

[Başta şu not vardır: "Bu kitaptaki şiirler Orhan Burian tarafından çevrilmiştir. İlaveli ikinci bası". "Önsüz", s. XXIII-XXX; "Son söz", s. 337—338. İlk baskısının adı "Mütarekeden sonrakiler" idi; bakınız: 1938]

W. SHAKESPEARE : *Hamlet*. 2. Basım. İstanbul 1946 Millî Eğitim Basımevi. XXVIII+223 S.

"Okul Klâsikleri: 3"*

[Tercümeden önce : *IVilliam Shakespeare 1554—1616*, s. I-XV; *Hamlet*, s. XVI-XVII; *Shakespeare ve Hamlet hakkında*; s. XIX-XXVIII]

W. SHAKESPEARE : *Macbeth*. Ankara 1946 Millî Eğitim Basımevi. 102 S. "Dünya Edebiyatından Tercümeler. İngiliz Klâsikleri: 12"*

1952

ARTHUR MILLER: *Saticının ölümü*. İstanbul 1952 Millî Eğitim Basımevi. 153 S.

"Millî Eğitim Bakanlığı Modern Tiyatro Eserleri Serisi 61"

[Başta, Devlet Tiyatrosundaki temsile ait fotoğraf]

The report of Lello. Third English ambassador to the Sublime Porte. Babiâli nezdinde Üçüncü ingiliz Elçisi Lello'nun muhturası. Ankara 1952 Türk Tarih Kurumu Basımevi. IX+80 S. 2 levha

"Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları, No. 83. İngiliz Dili ve Edebiyatı Enstitüsü: 3"

[Başta: *Foreivord*, s. V-VI. Orhan Burian'ın; "Introduction", s. VII-IX. "Lello'sreport" s. 1—28; "Appendix", s. 29—32. *Ilksöz*, s. 33 Orhan Burian'ın; "Giriş", s. 35-38;" Lello'nun muhtırası", s. 39—74; "Ekler", 75—80.]

* Maarif Vekâleti yayını

ÖLÜMÜNDEN SONRA

1954

Canin Tongası. Oyun üç perde. İstanbul-Ekim 1954 Kutulmuş Basımevi. 63 S.

"Yeni Ufuklar Yayınları: 1"
[Başsöz, s. 45]

Ceylan çocuk. Oyun bir perde. İstanbul-Ekim 1954 Kutulmuş Basımevi. 30 S.

"Yeni Ufuklar Yayınları: 2"

1955

W. Shakespeare. Hayati, sanati, eserleri. Orhan Burian'ın tercüme ve notlarından hazırlayan: Vedat Günyol. İstanbul Ağustos 1955 Ekin Basımevi. 111 S.

"Varlık Yayımları, Sayı: 360. Dünya Klâsikleri: 14"
[Hayati ve sanati, s. 3—19. Eserlerinden örnekler: Hamlet, Othello, Atinalı Timon, Macbeth, Kral Lear, Beğendiğiniz gibi; Öteki- oyunlarının konuları]

II. DERGİLERDE ÇIKMIŞ YAZILARI

1953

Edebî eser ve edebî tenkit hakkında I. Yücel III/13, Mart, 18—19.

Edebî eser ve edebî tenkit hakkında II. Yücel, IH/14, Nisan, 61—62.

RABINDRANATH TAGORE: *Bahçivan I, II*. Yücel III/14, Nisan, 82—83.

Bir İngiliz şiir antolojisi için çevirmeler: Milton. Yücel III/15, Mayıs, 113—114.

RABINDRANATH TAGORE : *Bahçivan III, IV* Yücel III/15, Mayıs, 136—137.

Edebî neviler : *Essay hakkında*. Yücel IH/16, Haziran, 142—144.

Türkçe bir ingiliz Edebiyatı Antolojisi için çevirmeler: *Donne*. Yücel III/16, Haziran, 164—166.

RABINDRANATH TAGORE: *Bahçivan V*. Yücel III/16, Haziran, 170. [imzasız]
Sanatkâr ve sanatlî. Yücel III/17, Temmuz, 190—192.

Türkçe bir İngiliz Edebiyatı Antolojisi için çevirmeler: *Pope*. Yücel III/17, Temmuz, 204—206.

RABINDRANATH TAGORE: *Bahçivan VI-IX*. Yücel III/17, Temmuz, 212—213.

Tagore çevirmeleri münasebetiryle, şairlerimize. Yücel III/18, Ağustos, 240—242.
[17. sayıdaki "Sanatkâr ve sanatlî" yazısının devamı]

Kitaplardan okuyucuya : *iki nesirci. Anne, Turt ve Toprak Kokusu-Osman ve Ziya Nebi (Tücel Kitapları: 3)* 40 kuruş. Yücel 111/18, Ağustos, 253—254-

RABINDRANATH TAGORE: *Bahçivan X, XI*. Yücel 111/18, Ağustos, 258—259.
Türkçe bir İngiliz Edebiyatı Antolojisi için çevirmeler: *Blake*. Yücel IV/19, Eylül, 13—15.

RABINDRANATH TAGORE: *Bahçivan XII-XIV*. Yücel IV/19, Eylül, 22–33.
 Kitaplardan okuyucuya : *Shakespeare'i türkçeştirmek* : "Yaz ortasında bir
 gecelik rüya"- *Shakespeare'den çeviren: Nurettin Sevin (Hilmi Kitapevi)*
 60 kuruş. Yücel İV/19, Eylül, 24–27.

Zaman ve kıymet hükümlerimiz. Yücel IV/20, Ekim, 42–43.

RABINDRANETH TAGORE : *Bahçivan XV, XVI*. Yücel IV/20, Ekim, 62.

Bir İngiliz Edebiyat Antolojisi için çevirmeler: Wordworth. Yücel IV/21, Kasım,
 96—100.

Sanat ve iymen. Yücel IV/22, Aralık, 126—127.

Bir İngiliz Edebiyat Antolojisi için çevirmeler: Byron. Yücel IV/22, Aralık,
 147—148.

1937

Bir İngiliz Edebiyatı Antolojisi için çevirmeler: Shelley. Yücel IV/23, Ocak,
 179—180. [İmzasız]

Kitaplardan okuyucuya : *Tagore'u türkçeştirmek: "Sevgi bahçesi"- Tagore'den*
çeviren: M. Ş. Erden (Reklâm Basımevi) 60 kuruş. Yücel IV/24, Şubat,
 218—221.

Ayın kültür hareketleri. Dışarda: *Avrupa ne düşünüyor. Almanya'da sanat tenkidi*.
 Yücel V/26, Mart, 39—40.

Ayın kültür hareketleri. Dışarıda: *Avrupa ne düşünüyor. Rusya-İtalya-Romanya*.
 Yücel V/25, Nisan, 79—80.

Bir İngiliz Edebiyat Antolojisi için çevirmeler: Tennyson. Yücel V/27, Mayıs,
 114—116. [imzasız]

Ayın kültür hareketleri. Dışarda: *Fransa-İtalya*. Yücel V/28, Haziran,
 160.

Ayın kültür hareketleri. Dışarda: *Fransa-Danimarka*. Yücel V/29, Temmuz,
 200.

Ayın kültür hareketleri. Dışarda: *İtalya-İngiltere*. Yücel V/30, Ağustos, 240.

Bir symbolist'e göre şiir ve şair. Yücel VI/31, Eylül, 17—18.

Tenkit : *Yeni Halide Edip. "Sinekli Bakkal"-Halide Edip (Ahmet Halit Kitabevi)*
 100 kuruş. Yücel VI/31, Eylül, 20—24.

Tagore'den üç parça. Yücel VI/31, Eylül, 36. [Fıhristte: "Bahçivandan üç
 parça"]

Ayın kültür hareketleri. Dışarda: *İtalya-İngiltere*. Yücel VI/31, Eylül, 40
Dünyanın büyük romanları, Karamazof Kardeşler. Yücel VI /32, Ekim, 58—61.

Tenkit : *Kitap dünyamız: "Edebiyat lügati", Tahir Olgun (Âsâri İlmiye Kitaphanesi)* 75 kuruş.- "Halk kitaplarına dair" F. R. Güloğlu (*Çığır Kitabevi*) 25 kuruş. -"Yolculuk" (*Şiirler*) O. F. Güley (*Bozkurt Basımevi*) 25 kuruş. -"Gönüllerin Türküsü" (*Piyes*) R. G. Arkın (*Yeni Kitapçı*) 25 kuruş.
 Yücel VI/32, Ekim, 71.

Aym kültür hareketleri. Dışarda: *Cekoslovakya-İngiltere-Rusya*. Yücel VI/32,
 Ekim, 79.

Sinema hakkında. Yücel VI/33, Kasım, 94-95.

Bir tiyatro tarihi için notlar I. Yücel VI/34, Aralık, 180—184.

1938

Byran ve Türkler. Kalem II/7, 1 Aralık, 17-26. [Bak: I. Kitap halindeki eserleri, 1938]

Bir tiyatro tarihi için notlar II. Yücel VI/35, Ocak, 217—218.

Ayın kültür hareketleri. Dışarda: *Almanya.* Yücel VI/35, Ocak, 236. [imzasız. Fihristte onun adına gösterilmiştir.]

Edebiyatımızın asıl noksası. Yücel VI/36, Şubat, 257.

Bir tiyatro tarihi için notlar III. Yücel VI/36, Şubat, 264—267.

Bir tiyatro tarihi için notlar IV. Yücel VII/37, Mart, 26—28.

Bir tiyatro tarihi için notlar. Yücel VII/38, Nisan, 76—79.

Tiyatro tarihini yapan eserlerden: *Prometheus Vonctus. Aeschylos.* Yücel VII/40, Haziran, 160—164.

Tiyatro tarihini yapan eserlerden: *Orestia Üçlemesi. Aeschylus.* Yücel VII/41, Temmuz, 199—201.

Kitaplardan okuyucuya: *Gençlik bilse... "Mai ve Siyah" (Teni tabi)-Halil Ziya Uşaklıgil (Hilmi Kitabevi) 100 kuruş.* Yücel VII/42, Ağustos, 238—241.

Orestia üçlemesi. Aeschylus. Yücel VII/43, Eylül, 24—27.

Aatatürk Asya'nın Renaissance'ıdır. Yücel VIII/46, Aralık, 195 [Bu yazının başlığı yoktur. Fihristteki başlığı aldık.]

Byron et les Turcs. (Une Conference). Ankara 254, 26 Ocak, [Bak.: I. Kitap halindeki eserleri: 1938, *Byron ve Türkler*]

1939

Humanisma. Üç şiir münasebetile. Yücel VIII/47, Ocak, 262—263.

Kitaplardan okuyucuya : *Orta tahsil hakkında. "Türkiye'de öğretim"- Hasan-Âli Yücel (Devlet Basımevi) 475 kuruş.* Yücel IX/53, Temmuz, 200—204. [Eserin adı "Türkiyede Orta Öğretim" dir. Metne doğru geçmiştir.]

1940

FRANCIS BACON : Of truth. *Hakikate dair.* Tercüme I/1, 19 Mayıs, 1g—21. [İngilizcesi: 18—21]

FRANCIS BACON : Of studies. *Okumaya dair,* Tercüme I/1, 19 Mayıs 23,25. [İngilizcesi: 22, 24]

Müşterek yazımız. Yücel IX/61, Mart, 6-7. [8—17. sayfalardaki humanizma konuşmasında O. Burian'ın sözleri: 8, 9, 10, 14. sayfalardadır.]

[Biyografi]. Yücel XI/61, Mart, 33 [Bu iki cümlelik yazının başlığı yoktur. Fotoğrafi eklidir.]

Humanisma ve biz I- Humanisma. Yücel XI/62, Nisan, 71—72.

Humanisma ve biz II- Humanisma. Yücel XI/63, Mayıs, 121—122.

Humanisma ve biz IH- Biz. Yücel XI/64, Haziran 171—173.

1941

SHAKESPEARE: *Macbeth II / 2.* Tercüme II/7, 19 Mayıs, 13—17. [İngilizcesi: 12—16]

THOMAS DE QUINCY : On the knocking at the gate in "Macbeth".
"Macbeth" piyesinde kapının vuruluşuna dair. Tercüme II/17, 19 Mayıs, 19—25. [İngilizcesi: 18—24]

JOSPH ADDISON: The fairy way of writing. *Peri-vari yazılar*. Tercüme. II/9, 19 Temmuz, 227-231. [İngilizcesi: 226—230]

JAMES JOYCE : Küçük bir bulut. Tercüme II/10, 19 Kasım, 332—343.
[Yazının sonunda James Joyce'un kısa biyografisi]
Şiir meselesi ve Eflatun ile Muhammet. Yücel XII/68—71, Ekim 1940—Ocak 1941 53—55-

Türkçe ve Nevaî. Yücel XII/72, 99—100.

Kitaplardan okuyucuya: *Tercüme mecması*. "Tercüme"-*Maarif Vekilliği* tarafından iki ayda bir çıkarılır. (*Maarif Matbaası*) 40 kuruş. Yücel XIII/76, Haziran, 176—179.

Konuşurken: *Sanatin başı hayrettir*. Yücel XIII/78, Ağustos, 244—245.
[Vedat Günyol ile birlikte]

Tercümeçiliğimiz. Yücel XIV/79, Eylül, 9—12.

1942

İrlanda. "Denize giden atlalar". J. M. Synge. Yücel XIB/83, Ocak, 214—216.

Piyes : *Denize giden atlular*. J. M. Synge. Yücel XIVI/84., Şubat, 262 -268.
[Devamı. Bak.: I. Kitap halindeki eserleri, 1940]

Konuşurken : *Dünya gözü*. Yücel XV/88—90, Haziran-Ağustos, 42—46.
[Vedat Günyol ile birlikte]

Kitaplar arasında : *İngilizce bir lügat*. *İngilizce-Türkçe resimli ve telâffuzlu büyük lügat-M. Gülbahar*. Bursa Teni Basımevi. Yücel XV/88—90, Haziran-Ağustos, 69.

1943

SHAKESPARE: Henry IV. *IV. Henry*. Tercüme IV/22, 19 Kasım, 207—221.
[İngilizcesi: 206—220]

1944

SHAKESPARE: Love's Labor's lost. Actl/Scene I. *Aşkın emeği boş'a gitti*. *Perde I/Sahne I*. Tercüme V/27, 19 Temmuz, 171—175. [İngilizcesi: 170—174]

Tercüme ve bizim için mânası üzerine. Ülkü Yeni Seri VII/75, 1 Kasım, 17—18.
Çeyrek asırlık Türk şìri. Yücel XVII/98, Haziran, 42—46.
Maarifimizin düzelişi hakkında. Yücel XVIII/101, Eylül, 6—8,

1945

- JOHN KEATS: On first looking into Chapman's Homer. *Chapman'ın Homeros Tercümesini ilk görüş*. Tercüme VI/31—32, 19 Temmuz, 87. [İngilizcesi: 86]
- JOHN KEATS : Ode on a Greacian urn. *Bir Yunan vazosuna*. Tercüme VI/31—32, 19 Temmuz, 87—89. [îngilizcesi: 86—88]
- Konuşurken : *Sahne ve oyuncularımız hakkında*. Yücel XVIII/102, Nisan, 46—49. [Vedat Günyol ile birlikte]
- Klâsiklerin kıyıcığına : *Princesse de Cleves*. Yücel XVIII/102, Nisan, 53. [A. S. imzası ile]
- Klâsiklerin kıyıcığma: *Özdeyişler*. Yücel XVIII/103, Mayıs, 83. [A. S. imzası ile]
- Edebiyatta üç buut*. Yücel XVIII/104, Haziran, 125.
- Büçürlük*. Yücel XVIII/104, Haziran, 128. [M. Ö. Engin imzası ile]
- Klâsiklerin kıyıcığma : *Paul ile Virgine*. Yücel XVIII/104, Haziran, 130. [A. S. imzası ile]
- "*Bizim şehir*". Yücel XVIII/105, Temmuz, 152—156.
- Klâsiklerin kıyıcığma : *Aktörlük hakkında aykırı düşünceler*. Yücel XVIII/105, Temmuz, 157. [A. S. imzası ile]
- Değişen dünya*. Yücel XVIII/106, Ağustos, 183—186. [Vedat Günyol bile ırılıkta]
- Dekorsuz sahne*. Yücel XVIII/106, Ağustos, 187—188. [M. Ö. Engin imzası ile]
- Klâsiklerin kıyıcığma : *Germaina*. Yücel XVIII/106, Ağustos, 188. [Â. S. imzası ile]
- Walt Disneyin dünyası*. Yücel XVIII/106, Ağustos, 202—204.
- CHARLES MORGAN: *Avrupa fikri*. Yücel XIX/107, Eylül, 3—7.
- Başlıca Osmanlı tarihçileri*. Yücel XIX/107, Eylül, 15—17. [M. Ö. Engin imzası ile]
- Bencillik illetimiz*. Yücel XIX/108, Ekim, 39.
- C. H. P. müsabakası kapanırken şiir hakkında düşünceler. Yücel XIX/110, 111—112.
- Doğumunun yüzellinci yıldönümünde Keats*. Yücel XIX/110, Aralık, 123—124.

1946

- Engin vakar*. Söz 5—6, 1 Ağustos, 5.
- Şiirimizin iki kefesi*. Yücel XIX/111, Ocak, 157.
- Şairlerimiz üzerine*. Yücel XX/113, Mart, 5—7.
- Dünya vatandaşlığı için terbiye*. Yücel XIX/115, Mayıs, 94—96. ["Amerikan cadan çevrilmiştir."]
- NORMAN COUSINS: *Yeni insan eskidi*. Yücel XX/117, Temmuz, 163—167.
- Moda çığır ve bir örnek*. Yücel XX/117, Temmuz, 180—181. [M. Ö. Engin imzası ile]

Karalama defterinden düşünceler: *Roman üzerine* Yücel XXI/119,, Eylül 34

1947

SHAKESPEARE: Richard II. Act/III, Scene/2; Act/VI Scene, /i; Act/V, Scene/5. *II. Richard. Perde III / Sahne 2; Perde IV, Sahne 1; Perde Vj Sahne 5.* Tercüme VII/41—42, 19 Mart, 343 — 357. [İngilizcesi: 343—357]

Geçen altı senenin Türk edebiyatı. Yücel XXI/123, Ocak, 105—108.

Diyor bana an, her güzel emek: *Şermin.* Yücel XXI/124, Şubat, 136. [an imzası ile]

Millî Eğitim Bakanlığı klâsikleri üzerine. Yücel XXI/124, Şubat, 140—142. *Köy enstitüleri ve yıkıcı zihniyet.* Yücel XXII/125, Mart, 6-7.

Büyük sanatkâr. Yücel XXII/i26, Nisan, 65.

Tiyatronun geleceği üzerine bir mektup. Yücel XXII/128, Haziran, 194—195.

Diyor bana an her güzel emek : *Türk Şairleri.* Yücel XXII/i28, Haziran, 228. [an imzası ile]

Anış. Yücel XXI/129—131, Temmuz-Eylül, 292.

1948

Reneissance. Yücel XXIII/i43—145, Eylül-Kasım, 322—333. [1938 yılında çıkan Atatürk özel sayısındaki yazının tekrarı. Bak.: sayı: VIII/46]

1949

Gothe ile Byroji. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi VII/3, Eylül, 25—37.

Emerson gözüyle Gothe. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi VII/3, Eylül, 39—42.

ingiltere'de yazılmış ilk Türkçe şiirler. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi VII/4, Aralık, 583—586.

1950

Yayınlar üzerine : *İngiliz tiyatrosu tarihi I. Tiyatronun gelişmesi (Başlangıçtan Shakespeare'e kadar),* Yazan: İhsan Şahhinbaş, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi yayınları: 6- Ingiliz Dil ve Edebiyat Enstitüsü:1, Ankara 1950, 145 Sayfa. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi VIII/i—2, Mart-Haziran, 264—267.

Tercümeci gözüyle Hamlet. Devlet Tiyatrosu 5, Ekim, 3, 5—6.

Düşüncelerinin eri Shavo. Devlet Tiyatrosu 6, Kasım, 6—7.

Görüşler: *Düşüncelerinin eri Shaw.* Ulus. 8 Kasım 2, 6. [Bak.: Devlet Tiyatrosu 6, Kasım]

Değişim üzerine. Yücel-yeni seri I/1—eski seri 146, Ocak, 2—3.

Tiyatrolarımız : *Ankara'da Bizim Şehir.* Yücel-yeni seri I/1-eski seri 146, Ocak, 52—53.

- Şiir üzerine.* Yücel-yeni seri I/2-eski seri 147, Şubat, 2.
- Kitaplardan okurlara : *Bugünün Türk destanı.* Yücel-yeni seri I/3-eski seri 148, Mart, 5—7.
- Yayha Kemal Bey athi düşünülürse. Şöhretin iniş çıkışı.* Yücel-yeni seri I/3-eski seri 148, Mart, 31.
- Meslekte edep.* Yücel-yeni seri I/3-eski seri 148, Mart, 32.
- Edebiyatımızın bir muhasebesi,* Yücel -yeni seri I/4-eski seri 149, Nisan, 2—3.
- Türk dilini temsil edecek 10 eser.* Yücel-yeni seri I/4-eski seri 140, Nisan, 10. [Ankete cevabı]
- Konuşurken: *Öğütleme ahlâk üzerine.* Yücel-yeni seri I/4-seski seri 149, Nisan, 24—25.
- Yüzüncü yıldönümünde. Yabancı gözüyle Wordworth.* Yücel-yeni seri I/5- eski seri 150, Mayıs, 35—37.
- Tiyatrolarımız: *Ankara'da Kışkançlık.* Yücel-yeni seri I/5-eski seri 150, Mayıs, 55—56.
- Amerikan görüşünün bir özeti : *Emerson gözüyle Goethe.* Yücel-yeni seri 1/6 - eski seri 151, Haziran, 23—24. [Bak.: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi, VII/3, Eylül 1949]
- Anket I.* Yücel-yeni seri II/7-eski seri 152, Temmuz, 6. [Ankete cevabı]
- Anket II.* Yücel-yeni seri II/7-eski seri 152, Temmuz, 10. [Ankete cevabı]
- Sanatta yenilik davası.* Yücel-yeni seri II/8-eski seri 153, Ağustos 39.

1951

- Bozuk idareden sıkayette iki şair.* Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi VIII/4, Aralık (1950), 675—681.
- Türk-İngiliz münasebetlerinin ilk yılları.* Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi IX/1-2, Mart-Haziran, 1—17.
- Kraliçe Elizabeth'den Üçüncü Sultan Murat'a gelen hediyenin hikâyesi.* Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi IX/1—2, Mart—Haziran, 19—41.
- Türkiye hakkında dört İngiliz seyahatnamesi.* Belleten XV/58, Nisan 223—245.
- Turkish literatüre in our time.* Books Abroad XXV/4, Autmn, 1325—1328.
- HASKETH PEARSON : *Tiyatro adamı Bernard Shaw.* Devlet Tiyatrosu 8, Şubat, 1—3.

1952

- Üç yüzyıl önce memleketimizi gezen ingilizlerden Peter Mundy.* Belleten XVI/61. Ocak, 27—33.
- Theatre in Turkey.* May Players Magazine. [Perihan Çambel ile birlikte. Ayrı baskısı görülebilmiş, tam tarih ve sayfa tesbit edilememiştir.]
- Interest of the English in Turkey as reflected in English Literature.* Oriens V/2, 31 Aralık, 209-229.
- Dileğimiz.* Ufuklar I/1, Şubat, 1. [Ufuklar imzası ile]

Ansiklopedi ihtiyacımız. Ufuklar I/1, Şubat, 12—12. [Âli Agâh imzası ile]
Bu yılın Nobel mükâfatını kazanan edebiyatçı. Ufuklar I/1, Şubat, 20—22.

[* imzası ile]

Türk Klâsikleri. Ufuklar I/1, Şubat, 23—24.

Hikâye : Bir görüşfarkı . Ufuklar I/1, Şubat, 28—32. [* imzası ile]

Başsöz. Ufuklar I/2, Mart, 33. [Ufuklar imzası ile]

Amerikan edebiyatından bir pay. Ufuklar I/2, Mart, 34—35.

Bir elin de sesi olurmuş. Ufuklar I/2, Mart, 39—40. [Âli Agâh imzası ile]

Amerika yıldızı ile Tolstoy. Ufuklar I/2, Mart, 41. [* imzası ile]

Bir edebî seyahat. Ufuklar I/2, Mart, 55—60. [* imzası ile]

Başsöz. Ufuklar I/3, Nisan, 65. [Ufuklar İmzası ile]

Bizde yolculuk. Ufuklar I/3, Nisan, 75.

Tarih sevenlere yardım. Ufuklar I/3, Nisan, 76—78. [M. Ö. Engin imzası ile]

Mikelangelo. Ufuklar I/3, Nisan, 79—82. [* imzası ile]

İlim insanlıkta şeref bırakıyor mu? Ufuklar I/3, Nisan, 88—90. [* imzası ile]

Başsöz. Ufuklar I/4, Mayıs, 97—98. [Ufuklar imzası ile]

Şiirimizde kuvvetli bir cereyan. Ufuklar I/4, Mayıs, 99—100.

Körlere göz veren adam. Ufuklar I/4, Mayıs 110—112. [* imzası ile]

İyi okumuş kimse derler? Ufuklar I/4, 120—121. [* imzası ile]

Başsöz. Ufuklar I/5, Haziran, 129—130. [Ufuklar imzası ile]

Romancılığımızın yarımı. Ufuklar I/5, Haziran, 134—137.

Başsöz. Ufuklar I/6, Temmuz, 161.'[Ufuklar imzası ile]

"Her kişi yeni bir sınıftır". Ufuklar I/6, Temmuz, 162—163.

John Deivey. Ufuklar I/6, Temmuz, 164—166. [* imzası ile]

Edebiyat düşmanları. Ufuklar I/6, Temmuz, 171—172. [* imzası ile]

Başsöz. Ufuklar I/7, Ağustos, 193. [Ufuklar imzası ile]

Medeniyet ardındaki ahlâk. Ufuklar I/7, Ağustos, 194—197.

Mükâfatlar üzerine. Ufuklar I/7, Ağustos, 206—208.

Başsöz. Ufuklar I/8, Eylül, 225. [Ufuklar imzası ile] .

Başsöz. Ufuklar I/9, Ekim, 257. [Ufuklar imzası ile]

Göze batan şeyler. Ufuklar I/g, Ekim, 267—268.

Kanık-Anday-Rifat üçlüsüne son bakış. Ufuklar I/g, Ekim, 275—279.

Başsöz. Ufuklar I/icf, Kasım, 289—290. [Ufuklar imzası ile]

İyimserlik kötümserlik. Ufuklar I/10, Kasım, 291—296.

Hepsi bizim gibi insanlar. Ufuklar I/10, Kasım, 298—299. [M. Ö. Engin imzası ile]

[* imzası ile]

Şiir dilimizin geleceği. Ufuklar I/10, Kasım, 303—305.

Ansiklopediler üzerine. Ufuklar I/10, Kasım, 312—313. [Âli Agâh imzası ile]

Başsöz- Ufuklar I/11, Aralık, 321. [Ufuklar imzası ile]

Dergiler üzerine. Ufuklar I/11, Aralık, 322—324.

Santayana-Croce-Mauriac. Ufuklar I/11, Aralık, 327—330. .[* imzası ile]

Faydalı bir eser. Ufuklar I/11, Aralık, 334—335. [Âli Agâh imzası ile]

1953

Türk meşhurları: *Orhan Burian*. Resimli Yirminci Asır II/43, 4 Haziran, 8
[Kendisi tarafından yazılmış biyografisi. Kabataşlılar broşürü için R.

Duyuran'a vermiştir. Bak.: Ufuklar-Orhan Burian özel sayısı]

Turkish prosody. Dictionary of World literature. Gritisim, forms, technique.
New revised edition. Edited by Joseph T. Shipley, New York 1953
Philosophical Library, s. 428—429.

Başsöz. Ufuklar I/12, Ocak, 353. [Ufuklar imzası ile]

Başsöz. Ufuklar II/i (13), Şubat, 1 [İmzasız]

Kanun dili kimin işi? Ufuklar II/1 (13), Şubat, 2—4.

Koçi Beg risalesi. Ufuklar 11/1(13), Şubat, 21—27. [M. Ö. Engin imzası ile]

Başsöz. Ufuklar 11/14, Mart, 33. [İmzasız]

Yazarın özlemi. Ufuklar II/14, Mart, 34—35.

İlerlemek anlamakladır. Ufuklar H/14, Mart, 37. [M. Ö. Engin imzası ile]

1952 edebî seyahati. Ufuklar II/14, Mart, 52—60. [* imzası ile]

ÖLÜMÜNDEN SONRA

1953

Hal tercümem. Ufuklar [Orhan Burian özel sayısı], 69.

Geç tiyatro yazarlarına. Ufuklar [Orhan Burian özel sayısı], 70. [Şu not ile:
"Aşağıdaki yazı, O. Burian'in henüz yayımlanmamış olan "Canın
yongası" adlı 3 perdelik telif piyesinin önsözünden alınmıştır."]

Dünyanın en eski Kanunu ve Aşk türküüsü bulundu. Ufuklar [Orhan Burian özel
sayısı], 71—72. [Şu not ile : " Aşağıdaki yazı, ölümünden birkaç
ay önce, O. Burian'in Ufuklar'ın 15. sayısı için yazdığı son yazıdır.
M. Ö. Engin, Âli Agâh gibi takma adlarını, bilgiç görünmek iste-
mediği vukuflu yazılar için kullanırdı".]

(0. *Burian'ın Vedat Günyol'a yazdığı mektuplardan*). Ufuklar [Orhan Burian
özel sayısı], 78.

(0. *Burian'ın Vedat Günyol'a yazdığını mektuplardan*). Ufuklar [Orhan Burian
özel sayısı], 96.

(0. *Burian'ın Vedat Günyol'a yazdığını mektuplardan*). Ufuklar [Orhan Bu-
rian özel sayısı], 98.

[*Bir cümlesi*]. Ufuklar [Orhan Burian özel sayısı], 112.

[*Bir cümlesi*]. Ufuklar [Orhan Burian özel sayısı], 124.

Millî Eğitim Bakanlığı tercüme yayınları üzerine. Yeni Ufuklar-yeni seri II/1
(17), Ekim, 130-131. [Şu not ile: "Aşağıdaki yazı Orhan Burian'ın
Günlük'ünden alınmıştır. Hayatının en ufak olayları yanında, her
çeşit kültür meselesiyle ilgilenen Orhan Burian, bunlar üzerindeki
düşüncelerini, her zamanki tarafsız, insaflı iyi niyetli görüşüyle Günlük'-
üne geçirmiştir. Kendinin kurduğu Ufuklar'ın her sayısında bu
Günlük'ten bir parça koymakla aziz hâtirasını canlı tutup mânevî
varlığıyle kuvvet kazanacağız".]

Köylüyü aydınlatma. Yeni Ufuklar—yeni seri II 2(18), Kasım, 162..
 Türk klâsiklerinden: *Mızan-ül-Hakk.* Yeni Ufuklar-yeni seri 11/3(19),
 Aralık, 217—219.
*Kahramansız bir tragedya: Julius Caesar** Yeni Ufuklar-yeni seri 11/4(20),
 Ocak, 236—239.

1954

Günlük'ten: *Teni Dünya.* Yeni Ufuklar-yeni seri II/5(27), Şubat, 257—
 258.
 Günlük'ten: *Üniversitelerimiz-* Yeni Ufuklar-yeni seri II/8(24), Mayıs,
 380—385.
 Bir Radyo konuşmasından: *Ana Eser: "Hamlet".* Yeni Ufuklar III/13
 (29), Ekim, 161—166.

1955

Turkish prosody. Dictionary of "World Literatüre. Criticism, forms, technique.
 New Revised edition. Edited by Joseph T. Shipley. New York 1955
 Philosophical Library, s. 428—429. [Bak.: Aynı eser,- 1953]
 Bir mektuptan: *Benim dünyam.* Yeni Ufuklar II/20 (36), Mayıs, 442—444.

1956

Bir Radyo söylevinden: *Shakespeare.* Yeni Ufuklar—IV/32(48), Mayıs,
 441—446.
Ekonomik hayvan. Yeni Ufuklar—IV/32(48), Mayıs, 446. [İki paragraf]

1957

Peter Mundy. Yeni Ufuklar V/42(58), Mart, 841—848. [Bak.: Belleten
 XVI/61, Ocak 1952]
Türkiye hakkında dört İngiliz seyahatnamesi. Yeni Ufuklar VI/61, Haziran,
 8—10 [Bak.: Belleten XV/s8, Nisan 1951]
Yabancı dört seyahatname III? Yeni Ufuklar VI/62—64, Eylül, 57—61. [Bak.:
 Belleten XV/58 Nisan 1951. Yukarıdaki yazının devamı]